

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 9. De Chorepiscopis, & titularibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

Dub. 10. Quas pœnas Episcopus incurrit secundum Canones queat?

Resp. 1. Nunquam incidere in pœnam suspensionis, aut interdicti, nisi specialis mentio fiat *c. quia periculosum de sen. excõ. in 6.* sicut de excommunicatione dicendum, si Canones non seruet, & seruari faciat, vel perjurus sit, ut notat *Abb. in c. Ego de iureiur. & c. Sacerdotes 2. q. 7.* Unde de feri potest, si ex contemptu deliquerit, quemadmodum deserit solent excommunicati. *Gloss. in c. cit. Sacerdotes Sylv. V. Epif num. 12.*

Resp. 2. Episcopus alienum subditum scienter ordinans suspensus est per annũ integrum, ita ut nullos ordines conferre queat; & Clerici, cum manifesta fuerit suspensio, à vicinis Episcopis ordinari possunt *c. eos qui de temp. ordin. in 5.* Item suspensus est, si ordinet illiteratum, solenniter pœnitentem, vel bigamum. Item conferens uno die duos ordines vel duobus diebus, licet continuato jejunio. Item si consecret in aliena Ecclesia calices corporalia, & similia. *V. thesaurum Fori Eccl. Franc. Leonis part. 3. c. 39. Piaſec. par. 2. cap. 4. num. 80.*

Resp. 3. Con. Trid. certas pœnas præscribit, si intra tres menses consecrationem non recipiant *sess. 23. c. 2.* Si in officio fuerint negligentes, præsertim in correctione subditorum. *sess. 22. c. 1. & 2.* Si non resideant. *sess. 6. c. 1. sess. 23. c. 1.* Si negligant, quæ ad Seminarii institutionem spectant. *sess. 23. c. 18.* Si ad consilium provinciale non veniant. *sess. 24. c. 2.* Si munera accipiant in Visitatione *sess. 24. c. 3.* Si concubinas habeant. *sess. 25. c. 14.* Contra Simoniacos. *V. in Cau. L. qu. 1. 2. 3. 7.* Modus correctionis Episcoporum

præscribitur. *sess. 24. c. 5. sess. 13. c. 6. & 7.* Quomodo purgare se debeat Episcopus iure antiquo *V. cap. ill. id statu eodem D. 23.* coram sex Episcopis scilicet. Qui ritus jam pridem deliit. *V. Gloss. ibid.*

Dub. 11. Quam pœnam mereatur Episcopus criminis læsæ majestatis reus?

Resp. Degradationem decerni *in c. st. quis Laicus 22. quest. 5.* quod tamen aliqui de verbali degradatione intelligunt, eò quòd Episcopi, & Clerici non possint dici læsæ majestatis rei, quia Laicis magistratibus subiecti non sunt. Barbarius verò, & alii de reali degradatione intelligi volunt, seque ita vidisse testatur. Certè in *Synodo Toletana 16.* quam allegat *Lopez c. 121. Subertus Toletanus Episcopus,* quia regem suum privare regno, & interimere cogitavit, excommunicatus omnique honore & gradu exutus perpetui exilii pœnam subire coactus est: idque ut *Synodus loquitur,* secundum antiquorum Canonum institutionem. Extant quoque apud Platinam non pauca Cardinalium exempla, qui à variis Pontificibus propter delicta minùs atrociora diverso mortis genere extincti sunt. *Iul. Clarus l. 5. s. Læsæ maiest. Gigas Tr. de crim. læsæ mai. q. 68. Decianus l. 7. c. 9. Zypæus de iurisdic. Eccles. l. 4. c. 32. Diana par. 1. tract. 7. Resol. 19. & 20.*

§. IX.

De Chorepiscopis, & Titularibus.

I. **C**horepiscopus aliqui cum *Gloss. ad c. Chorepiscopi D. 68.* denominatos putant à Choro, quòd in illo Episcoporum loco præsent, uti nunc Cantoris locum

locum succentor obtinet. Verosimilius est, dictos à vicis leu pagis, quos Græci *χορηγίαι* nuncupant. Quam ob causam à Papiæ Regionarii appellantur. In minoribus igitur oppidis constituebantur cum minori potestate, ut manifestè indicatur in *c. quamvis D. 68.* Hos deinde propter delicta quædam & abusus sustulit *Damasus Papa epi. 4.* ad Episcopos Africæ, ubi de superbiâ & præsumptione notantur. In *Conc. Antioch. l. c. 10.* sic legimus. Qui in vicis, vel possessionibus Chorepiscopi nominantur, quamvis manus impositionem Episcoporum perceperint, & ut Episcopi consecrati sint, tamen sanctæ Synodo placuit, ut modum proprium recognoscant, ut gubernent sibi subjectas Ecclesias, earumque moderamine, curaque contenti sint: ordinent etiam lectores, & Subdiaconos, atque exorcistas, quibus promotiones istæ sufficiant. Nec presbyterum verò, nec Diaconum audeant ordinare. Ita *Concil. Antioch. l. loc. cit. Lorinus in c. 5. Eccles. V. In provincia. Bellarm. l. 1. de Cler. c. 17. Barb. in c. quamvis dist. 68.* ubi alios plures allegat.

II. Quia ex communi doctrinâ, & Ecclesiæ usu constat duos tantum Sacerdotii gradus esse, Episcoporum videlicet, & presbyterorum, consequitur necessario Chorepiscopus non fuisse in medio quodam ordine, sed revera presbyteros tantum & in vicis uti Parochos præfuisse cum majori quapiam dignitate, & licentiâ conferendi subinde minores Ordines, & Subdiaconatum, qui primis illis temporibus cõnumerabatur *c. erubescant 32. d. c. miramur de servis non ordin.* Nam si verè episcopi erant, quomodo prohibiti ordinare Sacerdotes & Diaconos: quo-

modo in pagis & villis residebant contra sacrorum Canonum ordinationem, & Ecclesiæ praxin? *Conr. Brunus de Cerem. l. 1. c. 4. Carranza in Sum. Concil. Henric. l. 10. c. 23. §. 2. Fill. 11. 9. de Sacram. Ord. Ioan. Fiesac. in l. Parœcia inscripto. Barbosa in c. quamvis D. 68. Turrian. de hierarch. Ordin. l. 1. c. 22. Anton. Cucch. l. 1. Instit. 11. 3. Gambar. de off. Legati l. 2. tt. de var. ordinar. muneribus.*

III. Aliqui Chorepiscopus cum titularibus confundunt quasi iidem forent. Quod si admittimus, verè Episcopi, non autem Parochi erant. Meliori jure nominales dicerentur: nisi malis Chorepiscoporum duo genera fateri, unum eorum, qui, ut Titulares verè consecrati sunt, licet absque certis, & propriis subditis; alterum eorum, qui consecrationis expertes, reipsa animarum Curatores, Parochi, vel Archidiaconi. De quâ re fusiùs *Tholosanus l. 15. Syntagm. c. 12.* ubi eosdem cum *Budeo in comm. lingua Græcæ Vicarios Episcoporum* appellat, de quorum munere, & dignitate egimus *Tit. V. §. 2. V. Barb. in c. quamvis distinct. 68. cum DD. quos laudat.*

IV. Titulares Episcopi propriè vocantur, qui in locum & defectum Episcoporum in terris infidelium, vel ab hæreticis occupatorum, aut alium finem absque certis subditis consecrantur, quales in Germania nostra sunt Archiepiscoporum, & Episcoporum Vicarii in Pontificalibus. A nonnullis appellantur Episcopi ambulatorii, portativi, titularii, nullatenenses. His à *Concil. Trid. præcipitur Sess. 14. c. 2.* ne absque licentiâ Ordinariorum Episcoporum, aut sine literis dimissoriis eorum ulli etiã idoneo, adeoque

T que

que nec suis familiaribus aliquem ordinem vel etiam primam tonsuram conferant sub pœnâ suspensionis per annum integrum. Illi autem, qui sic ordinati fuerint, ipso jure ab executione ordinum suspenduntur, donec proprio Prælato visum fuerit. *Barb. Collectan. in Conc. Trid. Sess. 14. c. 2. & Sess. 23. c. 9. Piafescius in praxi Episcop. pag. 17.*

V. De iisdem titularibus Episcopis ordinavit *Pius V.* in Decreto suo consistoriali, ne Pontificalia exercere possint absque expressâ licentiâ Sedis Apost. nisi in diœcesi, ad quam dati sunt Suffraganei, & ut deinceps non dentur, nisi in Ecclesiis Cardinalium, & illis, quæ solitæ fuerunt illos habere, & cum assignatione

certi stipendii ad minûs ducatorum auri ducentorum de Camerâ, quos propria auctoritate percipere possint, quando muneri suo satisfaciunt. *Franc. Leo in praxi sua c. 39. n. 17. Barb. in Con. Trid. c. 2. de refor. Sess. 14. Piafescius par. 1. c. 1. pag. 10.* Multum ea Constitutio necessaria & salubris est, pro illis potissimè, qui ut aliis non admodum laudabilibus negotiis, aucupio fortè, venationibus, ludis, & commestationibus tempus, & operarû impendant, Vicarios aut titulares Episcopos substituant, qui quæ ad Deum sunt, sacrificia, ordinationes, & similia peragant. Eisdem si ad reddendum pro ovibus suis rationem obligare possent, minus peccatum haberent.

TITULUS VIII.

De Archiepiscopis.

I. **A**rchiepiscopus licet auctoritate, & dignitate præcellat Episcopos, ordinis potestate æqualis est, jurisdictione verò major, cum sub se Episcopos, ut Suffraganeos habeat *c. 1. de fo. comp. in 6* eamque ob causam Urbi præest, quæ aliarum quasi mater & caput sit, vulgò Metropolis appellata: ipsi autem Archiepiscopi Metropolitanæ vocantur, postquam Patriarchæ & Primates superiorem locum, & auctoritatem adepti sunt. *c. 1. l. 1. D. 80. c. 1. D. 99. Tholos. l. 15. Syntagm. c. 11. Cæc. l. 1. tt. 3. Bar. in c. placuit D. 18. & c. Cleros D. 21. Lanc. l. 1. tt. 5.*

II. Dignitatis Archiepiscopalis insigne est pallium, gestandum diebus solennibus in sola celebratione Missarum *c. Cum*

sis, de auct. & usu pallii. Illius origo creditur esse antiquissima, ut ex veteri E.R. Rituali colligitur, quod non malè novi testamenti Ephod indigitat, & à Lino, qui Apostolo Petro successit, institutum affirmat in singulare potestatis privilegium. At *Rupertus Tuitiensis l. 1. de din. off. c. 27.* Maternum ait, à S. Petro missum Trevirensi Ecclesiæ pallium, quasi hæreditatem reliquisse. Episcopis etiam quibusdam concedi solitum legimus, & usus comprobatur, videlicet *Ostiensis, Papiensis, Massano, Lucensis, Dolensis.* Adde *Bambergensis*, cui *S. Henricus Imperator* obtinuit, eoque in hunc usque diem Episcopi utuntur. Mysticam significationem accuratè tradit *Durantus l. 2. Rituum pag. 345.*

Sumi